

Марта Жук

ХАРАКТЕР ВЛАДИ ВОЛОДИСЛАВА ОПОЛЬСЬКОГО У ГАЛИЧИНІ 1372-1378; 1385-1387 РР. : НУМІЗМАТИКО-ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

У статті висвітлено проблему правління останнього галицького князя Володислава Опольського у Галичині в 1372–1379, 1385–1387 на підставі розгляду нумізматичного матеріалу в історіографічному аспекті. Основним завданням є проаналізувати бачення юридичного статусу Володислава Опольського у «королівстві Русі» польськими і українськими істориками кінця XIX–XX ст. Враховуючи особливості руських грошків Володислава, автор приходить до висновку про його намагання репрезентувати себе «князем і володарем Галичини».

Ключові слова: Володислав Опольський, Галицька земля, королівство Русі, Людовик Анжуйський і губернатор.

Статья посвящена проблеме правления последнего галицкого князя Владислава Опольского в Галиции 1372-1378, 1385-1387 на основании аналитического обзора нумизматического материала в историографическом аспекте. Основное задание – проанализировать виденье юридического статуса Владислава Опольского в «королевстве Руси» польскими и украинскими историками конца XIX–XX вв. Учитывая особенности русских грошиков Владислава, автор приходит к выводу о его стремление представить себя «князем и повелителем Галиции.»

Ключевые слова: Володислав Опольский, Галицкая земля, королевство Русы, Людовик Анжуйский и губернатор.

A short view of the raining of last Galician ruler Wolodyslav Opolski in 1372–1378, 1385–1387 in the numismatyko-historical aspect is presented in this article. The main task is to consider interpretation of the character power oppolian prince in Galicia by polish and Ukrainian historians at the end of XIXth–XXth centuries in the context discussion between them. On the base of Wolodyslav's

Galician money the author come to a conclusion about aspiration for presentation himself «ruler and prince of Galicia».

Key words: *Volodislav Opol'skiy, Galicia, Kingdom of Rus, Lui Anzhuy'skiy and governor.*

Проблема правління Володислава Опольського на Галичині 1372-1379, 1385-1387 рр. дотепер залишається слабо розробленою і доволі дискусійною, тому цілком зрозумілим видається бажання автора статті розширити інформативну базу досліджуваної проблеми шляхом доповнення її оглядом нумізматичного матеріалу. Галицька нумізмати́ка зазначеного періоду зацікавлено вивчалась як українськими, так і польськими дослідниками впродовж майже двох століть. Хоча їхній доробок не такий вже й значний з огляду на нечисленність самих нумізматичних пам'яток періоду Володислава Опольського (М. Котляру відомо близько двадцяти екземплярів у порівнянні з руськими грошиками Владислава Ягайла, яких налічувалося більше чотирьох сотень [9, с. 59], А. Крижанівський аналізує 129 срібних грошики і 66 мідних руських денарії і близько восьми сотень монет Володислава Ягайла), однак заслуговує на увагу та осмислення [10, с. 105].

Дата народження Володислава Опольського докладно невідома, десь між 1326 і 1330, точно не встановленим є і день смерті – 8 або 18 травня 1401 [24, с. 558]. Він був найстаршим сином опольського князя Болеслава II і Єлизавети, дочки свідницького князя Бернарда. Бабусею Володислава Опольського була Гремислава Всеволодівна, дочка белзького князя Всеволода Мстиславича, племінниця першого галицько-волинського князя Романа Мстиславича [2, с. 39]. Про це свідчить некролог абатства св. Вінцентія, де вона записана як *Grimislawa ducissa Opuliensis* [25, с. 69].

Перші свої успіхи на політичному поприщі Володислав досягнув при дворі Людовика Угорського, де у 1367-1372 рр. обіймав посаду палатина і став фактично другою особою в державі. Дбаючи про інтереси Людовика Угорського, приймав активну дипломатичну участь у справі успадкування корони Польського королівства. За сумлінну службу король обдарував князя багатьма наданнями і призначив намісником Галичини у 1372-1378рр. У 1378 р. Володислав виконував обов'язки намісника Польщі [22, с. 17, 21; 24, с. 80-81].

Перш ніж перейти до безпосереднього висвітлення проблеми, доцільно розглянути становище галицьких земель до, в період правління Володислава Опольського і після нього у світлі нумізматичних пам'яток. Зображення герба Галицької Русі на аверсі монет Казимира III і тим більше напису MONETA DOI RUCSIE K перекон-

ливо вказували на те, що Галицька земля була окремою державою в складі Польщі за його часів і якби це було не так, навряд чи Казимир III дозволив би монетаріям викарбувати подібний напис і династично-територіальний герб Галицької Русі [9, с. 55; 11, с. 102]. Забігаючи вперед зазначу, що навіть після 1387 р., коли Галичину було остаточно інкорпоровано до Польської держави, на аверсі галицьких грошей Владислава Ягайла (початку 1400-х рр.) зустрічається напис «MONETA RUSSIE», що виглядає досить дивно в умовах зміцнення позицій польської влади на новоприєднаній території [19, 24-25; 11, 102, 106]. До цього можна додати, що польська грошова система витіснила галицькі руські гроші лише тоді, коли Володислав Ягайло приблизно у 1414 або 1415 р. зачинив Львівську монетарню з метою покласти край автономії галицької грошової системи. Ю. Кузьма вважає 1408 р. роком закриття львівського монетного двору [9, с. 70; 11, с. 102-103].

У листопаді 1370 р. сюзерена Володислава угорського короля Людовика Анжуйського коронували польським королем, Галичина також перейшла під його владу, однак радіти з цього приводу було завчасно. Перед Людовиком постала серйозна проблема – відсутність спадкоємця. Намагаючись облаштувати справу з успадкуванням польської корони своїми доньками, уникаючи болочих місць польського політикуму, він водночас змушений був діяти дипломатично й у вирішенні питання забезпечення поступового приєднання Галичини до Угорщини. Безперечно, що талановитого дипломата, свого найближчого соратника і представника польської династії Пястів, князя Володислава Опольського, він розцінював як найбільш реального і доречного претендента на володіння Галичиною. Володислав, будучи втаємниченим у плани Людовика Угорського, але передусім амбітним і прагматичним політиком, певна річ ревно перейнявся долею багатих і престижних галицьких земель [5, с. 104]. Свідченням поспішного намагання Володислава Опольського продемонструвати свою владу на Галичині є випуск ним монет зі штемпелем реверсу останнього з різновидів грошика Казимира III [10, с. 105].

Галицькі гроші Володислава Опольського характерні багатоманітністю типу, що у свою чергу пояснюється специфічними обставинами владарювання Володислава Опольського на Галичині. Дотепер тривають суперечки про обсяг влади, засади правління Володислава на цій території. Серед українських дослідників XIX – початку XX ст. (Д. Зубрицький, І. Шараневич, В. Милькович) переважала думка, що Володислав Опольський був останнім володарем Галичи-

ни і володів нею на княжому праві, проте у своїх працях вони не ставили собі за мету докладно прояснити ситуацію, що є зрозумілим, оскільки їх монографії не можна назвати спеціальними з даного питання [37, с. 41; 35, с. 266-268; 13, с. 83]. Відсутністю прямої документальної згадки про становище опольського князя на Галичині; документом Володислава від 13 січня 1379р., в якому він звертається до Людовика як його підданий, називаючи ласкавим паном; монетами Володислава Опольського, де літера W зображена без символічних позначень (королівської корони) «озброїлись» І. Ступницький, І. Вагилевич та А. Петрушевич на користь версії управителя, намісника Русі [35, с. 115-117; 18, с. 56-57; 14, с. 4-7]. Тут слід зауважити, що М. Грушевський став першим, хто переконливо довів тезу самостійності Володислава, щоправда, під зверхністю Людовика Анжуйського [4, с. 143; 5, с. 105-108]. Він обґрунтував її наступним чином: у своїх документах опольський князь титулував себе або князем Русі «*Dux Russiae*», або господарем Русі «*Dominus Russiae*» або ж її паном і дідичем «*dominus et heres*»; карбував власну монету; користувався княжою маєстатичною печаткою і, трактуючи себе найбільшим землевласником, роздав понад сто сіл і т. д. У 1929 р. вийшла праця А. Гілевича, яка до сьогодні залишається єдиним найфундаментальнішим дослідженням проблеми правління Володислава Опольського у Галичині. Ґрунтовна розвідка автора охопила широкий спектр питань як напр.: характер влади Опольського князя на Русі, ставлення Володислава до віросповідань, міську діяльність князя та особливості його господарсько-колонізаційної політики. Розглядаючи підстави й обсяг влади Володислава Опольського на Русі, автор спирається на свідчення середньовічних хроністів, аналізує комплекс документів, здебільшого це привілеї (дарчі грамоти) і в підсумку називає Володислава ленником Польщі й самостійним правителем Галичини [23, с. 35]. Сучасні українські дослідники Я. Ісаєвич, Л. Войтович також пропонують визнати князівський статус Володислава Опольського, апелюючи до вище згаданих аргументів [2, с. 39, 103, 511; 3, с. 436, 446-447; 7, с. 80; 8, с. 67-70]. На противагу їм сучасні польські історики, еволюціонувавши від однозначно негативного сприйняття Володислава Опольського їх колегами попереднього століття до спроб реабілітації цієї постаті винайшли нейтральну версію «регента» для означення становища Володислава на галицькій землі [27; 29; 30; 33]. Зауважимо, що їх попередники К. Стадницький, К. Шайноха, Ю. Шуйський, Е. Брайтер, Я. Домбровський, змальовуючи Володислава зрадником інтересів польської держави, тим

не менше позитивно оцінювали його діяльність на Галичині, особливо, на релігійному та господарсько-колонізаційному поприщах в якості управителя, намісника Людовика Угорського [31, с. 64-69; 28, с. 81, 172; 20; с. 21, 44, 290]. У зв'язку з цим галицькі гроші Володислава Опольського становлять цінний матеріал як з точки зору відбиття торговельно-економічної сфери Галицької Русі зазначеного періоду, так і тому, що дають можливість знайти ключ до розуміння політичних процесів: в даному випадку йдеться про визначення юридичного статусу Володислава у Галичині на тлі його взаємин з сюзереном Людовиком Угорським.

У 1839 р. вийшла ґрунтовна праця з польської нумізматики К. Бандтке, яка підштовхнула своєю появою подальший розвиток наукових досліджень з проблематики галицьких монет XIV – XV ст. Як на той час робота справляє позитивне враження чіткою класифікацією нумізматичних пам'яток, термінологічним навантаженням і джерелознавчою аргументацією. Дослідник розрізняє три варіанти монет Казимира III, три типи монет Володислава Опольського і більше десятка монет Володислава Ягайла [19, с. 18-20, 24-25].

Вперше питанням грошової політики Володислава зацікавився І. Ступницький, ґрунтовно розглянувши його в контексті проблеми обсягу влади Володислава Опольського на Галицькій Русі. На його думку нумізматичні пам'ятки, а саме стародавні Володиславові півгроші і мідні динарії, переконливо свідчать, що про його незалежність навряд чи може йти мова, адже на монетах відсутні ознаки, які вказували б на це [34, с. 119-120]. Зокрема, на аверсі зображено літеру «W» без символічних позначень (корони, князівської мітри) з написом «WLADISLAUS DUX», знову ж таки «DUX» стоїть у називному, а не родовому відмінку, ґраматично не відповідаючи попередньому слову, а відтак стосується не Галичини, а самої особи. На реверсі наступний напис MONETA RUSSIE. На думку дослідника, якщо б замість нього був напис DOMINI RUSSIE або принаймі MONETA RUSSIE WLADISLAI, тоді б це промовисто засвідчувало князівський статус Володислава. З іншого боку, політична окремішність Галичини наразі збережена, і підтвердженням цього є її значно ширша, ніж в інших провінціях угорського королівства, автономія, а також герб і власна монета [34, с. 118].

І. Ступницький виділив три типи монет Володислава Опольського: 1) срібні грошки першої категорії, у яких на аверсі зображено букву L написом довкола Lodvici Regis Ungarie, а на реверсі Vladislaus Dux і герб Львова; 2) грошки другої категорії, на яких ви-

карбувано букву W з написом Wladislaus Dux, а на реверсі – Moneta Russie; 3) мідні денарики з зображенням ініціалу букви W на аверсі [34, с. 126-127]. В цілому І. Ступницький все ж таки наполягає визнати Володислава губернатором краю, який отримав його правом ленним, а не на вічні часи і правив там як ленник Людовика Угорського [34, с. 123]. Загалом розвідка І. Ступницького заслуговує схвальної оцінки, адже його погляди не лише лягли в основу наступних досліджень, але й не втратили свого значення до нашого часу. Зокрема, заслуга дослідника полягає в тому, що він вперше описав мідні денарії Галицької Русі, правильно пояснивши причини їх карбування, які полягали у звичці місцевого населення користуватися мідною монетою ще до періоду польської окупації. Він мав на увазі, що мідні денарії були суто специфічною галицькою монетою, тому пов'язувати продовження їх карбування в період Володислава Ягайла є маловірогідним, враховуючи введення низькопробних львівських напівгрошей і прагнення польського уряду возз'єднати монетну систему Польщі з Галичиною [34, с. 127-128]. Тим не менше у своїй праці дослідник висловив хибну думку, яка базувалась на відомих йому близько десятка знахідок на території Галичини, про виключно місцевий характер обігу галицьких грошей.

Польський нумізмат Ф. Пекосінський у контексті основного предмету свого зацікавлення – монетної справи Польщі XIV-XVст., спробував вирахувати стопу руських грошей Володислава Опольського шляхом поділу ваги чистого срібла на вагу монети, але перед тим визначив вагу грошика Володислава 1,24 г і пробу на рівні 875. Таким чином, стопа цих руських грошиків, виходячи з відомої вагової одиниці (краківської гривни) 197, 68, поділити на вагу монети 1,24 становить 160 монет вище згаданої вагової одиниці металу [26, с. 143-145, 214-215].

Однодумцем І. Ступницького виступив фахівець польської середньовічної монети К. Стрончинський, який також поділяв версію губернаторства Володислава і вважав, що Русь в розумінні Людовика Угорського – королівщина, а не князівство [32, с. 34-35]. Позаяк серйозна наукова розвідка К. Стрончинського є узагальненою за широтою охоплення фактичного матеріалу, тому в центрі уваги дослідника, насамперед, перебувають монети польського середньовіччя і опосередковано галицькі гроші періоду Володислава Опольського.

Вивченням галицьких монет XIV-XVст. на початку XXст. зацікавились і українські дослідники. Хоча розвідка В. Уляницького й заслуговує на певну критику, оскільки в ній можна помітити багато пе-

регукувань з працями вище згаданих польських авторів і помилкових тверджень (наприклад, організації ключової ролі Казимира III щодо організації монетної справи Галичини), однак вона започаткувала подальші вітчизняні дослідження даної тематики. Потрібно віддати належне досліднику і у його намаганні розтлумачити легенди руських напівгрошей, щоб на їхній підставі пояснити політично-економічні зміни становища Галичини другої половини XIV – початку XV ст. Дослідник все ж остаточно не визначився зі своєю позицією щодо Володислава, зазначаючи, що Людовик Угорський бачив його лише своїм урядником, але сам опольський князь трактував Галичину як своє дідичне володіння [15, с. 4, 14].

Мимохідь про карбування монет в період правління Володислава Опольського згадував К. Болсуновський, назвавши лише один відомий йому тип напівгрошників Володислава. Саме монети цього типу (на аверсі зображено WLADISLAUS DUX, а на реверсі MONETA RUSSIE із зображенням лева) були найчисельнішими з руських грошників Володислава і їх емісія тривала найдовше з 1373 по 1376 рр. [1, с. 11].

Своїм баченням грошової політики Володислава поділилися й сучасні українські історики-нумізмати, зокрема М. Котляр [9]. Він виділив шість типів руських напівгрошей, які різняться за своїми варіантами і розміщенням легенд, звівши їх до трьох груп. До першої М. Котляр відносить монети змішаного типу з легендами «Wladislaus dux» і «Lodvici R Ungarie», а також монети з написом «Moneta doī rucsie K», а на звороті «Wladislaus dux»; до другої групи монети з написом на аверсі «Wladislaus dux» і реверсі «Moneta Russie», або ж навпаки ці написи знаходяться на різних сторонах монети; до третьої групи входять монети Володислава, на обох боках яких вміщено однакові написи «Wladislaus dux» або «Moneta Russie». За твердженням М. Котляра, мідні денари Володислава Опольського нагадують Казимирові, ті ж обідки, виконання, лише ініціал Казимира «K» замінено на «W» [9, с. 59-60]. У питанні юридичного статусу Володислава Опольського на Русі дослідник займає двозначну позицію. З одного боку, опольського князя, другу після короля особу угорсько-польської держави, навряд чи можна трактувати звичайнісіньким намісником Галичини, але з іншого – як вассал Людовика Анжуйського Володислав не мав права називатися паном і дідичем краю (*dominus et heres*). Все ж таки історик схиляється до непевного становища Володислава, яке і було причиною нестійкості типу його монет [9, с. 60-61].

Розглядаючи галицькі монети 1350-1408 рр. в руслі ідеї, що «...Галицька земля ніколи не була Польщею», ще один дослідник Ю.Кузьма, проаналізувавши руські напівгрошики Володислава Опольського, дещо перебільшив пильну зацікавленість Людовика Угорського справами Галичини. На його думку, Володислав сумлінно виконував доручення угорського короля (не виходячи за рамки повноважень намісника!) і за його протекції організовував карбування галицьких грошей [11, с. 102-103, 106-107].

Метрологічні дані монет, обставини карбування, їх зовнішній вигляд, стилістику, часові рамки випуску детально досліджує сучасний історик- нумізмат А. Крижанівський. Проаналізувавши 141 срібну та 66 мідних руських монет періоду 1372-1386 рр., автор розрізняє 8 типів срібних грошків і 5 типів мідних динарів. 1. WLADISLAUS DUX W : MONTA DOI RYGZIE лев (1372р.); 2. WLADISLAUS DUX W : лев (1373-1376рр.); 3. WLADISLAUS DUX W : WLADISLAUS DUX лев (1376р.); 4. MONETA RUSSIE W : MONETA rWSSIE лев (1376р.); 5. MONETA RUSSIE W : WLADISLAUS DUX лев (1376-1379рр.); 6. LODOVICI UNGARIE L : WLADISLAUS DUX лев (1379р.); 7. LODOVICI UNGARIE L : MONETA RUSSIE лев (1379-1382рр.); 8. WLADISLAUS DUX верхньосілезький родовий орел : MONETA RUSSIE лев (1386 р.) [10, с. 103-104]. Ставлячи питання про характер влади Володислава Опольського на Галичині, А. Крижанівський відповідає на нього наступним чином: на монетах не має жодної згадки про підпорядкованість Галичини Угорщині, окрім того невідомо, щоб князь здійснював перерахування яких-небудь податків до угорської казни, існування окремої від угорської грошової системи, а також співставлення написів на реверсах руських грошків Казимира III REGIS POLONIAE «польське королівство» стосовно LODVICI: R: UNGARIE «Людовик король Угорщини» (останній виглядає більш, ніж розмито і невизначено) вказують на широку автономію Галичини в складі Угорського королівства [10, с. 11-112]. Особливу увагу дослідник акцентує на останньому типі руського грошика Володислава 1386 р. виходу [10, с. 114-115]. Цей тип грошків був новим і незвичним, враховуючи поєднання зображень на ньому: верхньосілезького орла та лева Романовичів. На його думку 12 екземплярів монет останньої емісії додають нових штрихів у з'ясуванні обставин повторного перебування опольського князя на Галичині у 1385-1386 рр. Можливо, що саме цим типом грошика Володислав мав намір засвідчити новий, незалежний статус галицьких земель, якими він володів на тих самих ленних правах, що й напр. велюньською, подарованою йому Людовиком Угорським у 1370 р.

Зауважимо, що в історіографії руських грошків Володислава Опольського польські і українські дослідники кінця XIX – початку XX ст. схилились до думки про автономний статус галицької землі, Володислава Опольського зображали вірним намісником Людовика Угорського, применшуючи його роль і діяльність на Галичині. Перші спроби переосмислення нумізматичних пам’яток періоду правління Володислава у Галичині здійснили українські дослідники кінця 60–90-х рр., обстоюючи тезу широких владних повноважень князя Володислава Опольського.

Завершуючи нумізматико-історіографічний огляд, приходимо до висновку, що карбування руських напівгрошків Володиславом Опольським (незважаючи на відсутність символічних позначень: корони, князівської мітри; різноманітність їх типу) насамперед засвідчує прагнення Володислава підтвердити вагомість свого статусу «князя і володаря Галичини». Навіть якщо його дії (в даному випадку грошова політика) не виглядають цілком правомірними по відношенню до сюзерена Людовика Угорського, проте їх можна виправдати нагодою продовжити державність Галичини хоч би й в умовах васьальної залежності від угорської держави.

Джерела та література:

1. Болсуновський К. Автономные монеты Галицкой Руси XIV-XV ст. / К. Болсуновський. – К., 1905. - 17 с.
2. Войтович Л. Княжа доба на Русі: портрети еліти / Л. Войтович. – Біла Церква, 2006. – 669 с.
3. Войтович Л. В. Князівські династії східної Європи (кінець IX–початок XVI ст.): склад, суспільна і політична роль / Л. Войтович. – Львів, 2000. – 488 с.
4. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К.; Львів, 1990. - 543с.
5. Грушевський М. Історія України-Руси / М. Грушевськийю. – Київ, 1992. – Т.4, 5.
6. Грушевський М. Кілька грамот князя Володислава Опольського / М. Грушевський // Записки Наукового товариства ім.Шевченка. – Т. 51. – Львів, 1903. – С. 1-12.
7. Ісаєвич Я. Етноси, мова і релігії. Адміністративний устрій / Я. Ісаєвич // Історія Львова у трьох томах / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип’якевича. — Львів, 2006. – Т. 1. – С. 80.
8. Ісаєвич Я. Перехідний час: 1349–1387 / Я. Ісаєвич, Л. Войтович // Там само. – С. 67–70.
9. Котляр М. Галицька Русь в II-й пол. XIV–I-й чверті XV ст. / М. Котляр. – К., 1968. – С. 59.

10. Крижанівський А. Львівський монетний двір у період “угорського підпорядкування Галичини(1370–1386 pp.) / А. Крижанівський // Україна в Центрально-Східній Європі. – Вип.2. – К., 2002. – С.105.

11. Кузьма Ю. Галицькі монети 1350-1408 років – свідки української історії / Ю. Кузьма // Альманах УНСоюзу. Вип.68. Джерсі Ситі; Нью-Йорк, 1978. – С. 102-118.

12. Милькович В. Студія Критични надь історією руско-польською / В. Милькович. – Львов, 1893. – С. 83.

13. Петрушевич А. Портреть князя Владислава Опольського последнего удельного князя Галицкой Руси / А. Петрушевич // Оттиск “Временник. – Львов, 1895. – С. 4-7.

14. Уляницький В. А. Монеты, чеканенные польскими королями для Галицкой Руси XIV-XV вв. / В. А. Уляницький // Труды московского нумизматического общества. – Москва. – 1898. – Т. I. – С. 4-15.

15. Шараневич И. История Галицко-Володимирської Руси от найдавніших времен до року 1453 / И. Шараневич. – Львов, 1863. – 462 с.

16. Юсяк П. Оточення князя Володислава Опольчика в період його правління на Русі (1372–1379) / П. Юсяк // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – Вип.34. – Львів, 1999. – С.81–91.

17. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie (dali – AGZ) / Wyd. O Pietruski, X. Liske, A.Prochaska. – Т.3. – Lwów, 1872. – S. 56-57.

18. Bandtke K. Numizmatyka krajowa / K.Bandtke. – Warszawa, 1839. – Т.1. – S. 16-25.

19. Breiter E. Władysław książę Opole / E. Breiter. – Lwów, 1889. – 239 s.

20. Dąbrowski J. Ostatnie lata Ludwiga Wielkiego 1370–1382 / J. Dąbrowski. – Kraków, 1918. – S. 44, 290.

21. Dola K. Władysław Opolczyk jako książę opolski / K. Dola // Książę Władysław Opolczyk fundator klasztoru Paulinów na Jasnej Gorze w Częstochowie / Pod red. M. Antoniewicza, Zbudniewika J. – Warszawa, 2007. – S. 17, 21.

22. Gilewicz A. Stanowisko i działalność gospodarcza Władysława Opolczyka na Rusi w latach 1372-1348 / A. Gilewicz. – Lwów, 1929. – 35 s.

23. Jasiński K. Rodowód Piastów śląskich / K. Jasiński. – Kraków, 2007. – S. 558.

24. Nekrolog abactwa św. Wincentego we Wrocławiu // Monumenta Poloniae Historica. Seria nowa T.9. Cz.1. – Warszawa, 1988. – S.69.

25. Pekosiński F. O monecie i stopie menniczej w Polsce w XIV – XV wieku / F. Pekosiński. – Kraków, 1878. – S. 146 -147.

26. Sękowski R. Udział rycarstwa śląskiego w rządach i kolonizacji Rusi Czerwonej przez Władysława Opolczyka – problemy genealogiczne i rozeznanie wstępne. Władysław Opolczyk jakiego nie znamy. Próba oceny w sześćsetlecie śmierci / R. Sękowski / pod red. A. Pobog-Lenartowicz. – Opole, 2001. – S. 115-137.

27. Shainoha K. Jadwiga I Jagiełło 1374-1413. Opowiadanie historyczne / K. Shainoha. – Warszawa, 1869. – T.1. – S. 81, 172; T.4. – C. 290-291.
28. Sperka J. Urzędnicy Władysława Opolczyka na Rusi / J. Sperka // Społeczeństwo Polski średniowiecznej. Zbiór Studiów. T.10. – Warszawa, 2004. – S.83–102; Sperka J. Otoczenie Władysława Opolczyka w Latach 1370–1401. Studium o elicie władzy w relacjach z monarchą / J. Sperka. Katowice, 2006. – 480 s.
29. Sroka S. Itinerium księcia Władysława Opolczyka z lat 1372–1378 / S. Sroka // Rocznik Przemyski. – T.28. – Przemyśl, 1992. – S.148–154.
30. Stadnicki K. Synowie Gedymina / K. Stadnicki. – T.2. – Lwów, 1853. – S. 61, 64-69.
31. Stronczyński K. Dawne monety polskie dynastii Piastów a Jagiełłonów / K. Stronczyński. – Piotrków, 1885. – T. 3. – S. 34-35.
32. Książę Władysław Opolczyk fundator klasztoru Paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie / Pod red. M. Antoniewicza, J. Zbudniewieka. – Warszawa, 2007. – 382 s.
33. Stupnicki J. O monetach halicko-ruskich / J. Stupnicki. – 1865. – T.7. – S. 115-117.
34. Szaraniewicz I. Rządy Władysława Opolczyka na Rusi / I. Szaraniewicz. – 1864. – T.4. – S. 266–268.
35. Szujski J. Ludwik Węgierski I bezkrólewie po jego śmierci. Opowiadanie historyczne. Cz. 1. / J. Szujski. – Warszawa, 1882. – S. 18, 108-109, 269-270.
36. Zubrzycki D. Kronika miasta Lwowa / D. Zubrzycki. – Lwów, 1844. – S. 41.